

MD-3100, mun. Bălți, strada Hotinului 43
Tel. 22212, fax 22212

МД-3100, мун. Бэлць, улица Хотинская 43
Тел. 22212, факс 22212

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

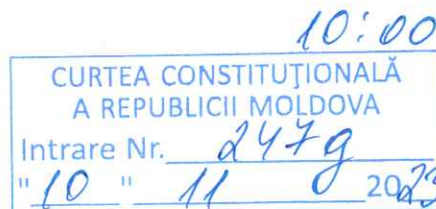
Judecătoria Bălți, sediul Central, în baza temeiul încheierii din 02 noiembrie 2023 privind excepția de neconstituționalitate, expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de către reprezentantul reclamantului, avocatul Ivas Tatiana în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Rimleanski Vladislav împotriva lui Rimleanski Nicolai privind încasarea pensiei de întreținere.

Anexă:

- Sesizarea 14 file
- copia încheierii 3 file ;

Judecătorul

Ghercavii Svetlana

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică****1. Nume Rimleanski****2. Prenume Vladislav****4. Reprezentant Avocat Ivas Tatiana****A.3. Instanța de judecată****1. Judecătoria Bălți sediul Central****2. Judecător Ghercavii Svetlana****3. mun. Bălți str. Hotinului 43 / (231) 22212/E-mail: jba@justice.md**

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

1. Prin hotărârea Judecătorei Bălți, nr. 2-1498/2011 din 22.04.2011 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Lagodenco Svetlana, tutore a copiilor minori Rimleanski Vladislav, a.n. 06 mai 2005 și Rimleanskaia Ecaterina, a.n. 19 august 1996, împotriva lui Rimleanschii Nicolai cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și cheltuielilor de judecată (cerințele concretizate). S-a încasat de la Rimleanschii Nicolai, beneficiul Svetlanei Lagodenco, pensia pentru întreținere copiilor minori Rimleanski Vladislav, a.n. 06 mai 2005 și Rimleanskaia Ecaterina, în suma a câte 600 (șase sute) lei RM pentru fiecare din copii, iar în total 1200 (una mie două sute) lei RM, lunar, pînă la atingerea majoratului copiilor.
2. Prin hotărârea Judecătorei Bălți (Sediul Central) nr. 09-2-6935-14102014 a fost admisă acțiunea parțial. S-a majorat cuantumul pensiei alimentare, încasate prin hotărârea Judecătorei Bălți din 22.04.201, și anume a încasa de la Rimleanski Nicolai a.n.09.01.1974, în beneficiul lui Lagodenco Sverlana pensia alimentară pentru întreținerea copilului minor Rimleanski Vladislav, în mărime de 1 200 lei lunar, pînă la atingerea vârstei majoratului.
3. Conform certificatului din 13.04.2023 eliberat de către executorul judecătoresc Bumbac Rodica se atestă că Rimleaschi Nicolai a acumulat la data de 01.01.2023 datoria pe pensia alimentară în mărime de 53 184 lei.
4. La data de azi Rimleanski Vladislav își continuă studiile la Colegiul din or. Minsk, fapt confirmat prin Certificatul din 30.03.2023.
5. Conform copiilor bonurilor se atestă că suma pentru studii este una prea mare care este achitată doar de către foștii curatorii a lui Rimleanski Vladislav: Lagodenco Svetlana și Sorocean Victor în mărime de 1500 euro anual.
6. Conform certificatului eliberat de către centrul consultativ se atestă că Rimleanski Vladislav a fost diagnosticat cu displazie de șold precum și cu sindromul Gilbert, în acest context ultimul nu poate să se angajeze în câmpul muncii la această vîrstă și urmează să-și continue studiile pentru ca în viitor să evite cît mai mult munca fizică.
7. Conform certificatului eliberat de către BNS al RM se atestă că suma pentru întreținerea unui copil constituie 3188, 6 lei.
8. În acest context indicăm că tatăl lui Rimleanski Vladislav, Rimleanski Nicolai, refuză achitarea atît a pensiei alimentare cît și plata pentru studii.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității a normei juridice și anume a articolului 74 din Codul Familiei în redacția: „(1) Părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material și articolul 111 alineatul (2) litera a) din Codul familiei în redacția: Plata pensiei de întreținere, în baza hotărîrii instanței judecătorești, încetează în cazurile: a) atingerii de către copil a vârstei de 18 ani sau obținerii de către acesta a capacității depline de exercițiu sub vârsta de 18 ani;

Sub aspectul încălcării dreptului reclamantului la învățătură or, normele indicate supra din Codul Familiei urmau să prevadă și că plata pensiei de întreținere se achită copiilor pînă la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățămînt de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), pînă la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1

Statul De Drept

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținînd dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acestuia.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 24

Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Articolul 35**Dreptul la învățătură**

- (1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare.

Articolul 50**Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor**

- (2) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.
 (3) Autoritățile publice asigură condiții pentru participarea liberă a tinerilor la viața socială, economică, culturală și sportivă a țării.

CODUL CIVIL AL REPUBLICII MOLDOVA**Articolul 2031****Răspunderea în caz de deces al persoanei vătămate**

- (2) Dreptul la despăgubire pentru pierderea întreținătorului se recunoaște:
 b) elevilor și studenților care au împlinit 18 ani, pînă la finalizarea studiilor (cu excepția studiilor efectuate la secția fără frecvență) în instituții de învățămînt, dar cel mult pînă la împlinirea vârstei de 23 de ani;

Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat Nr.156-XIV din 14.10.98

Articolul 25.**Persoanele care au dreptul la pensie de urmaș**

- (1) Se stabilește pensie de urmaș:
 a) copiilor pînă la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățămînt de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), pînă la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani;

Convenția Europeană a Drepturilor Omului**Protocolul 1, Articolul 2, „dreptul la educație”**

Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcțiilor pe care și le va asuma în domeniul educației și învățămîntului, va respecta dreptul părinților de a asigura această educație și acest învățămînt conform convingerilor lor religioase și filozofice.

Declarația Universală a Drepturilor Omului**Articolul 26**

- (1) Orice persoană are dreptul la învățătură. ... Învățămîntul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemîna tuturor, iar învățămîntul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe bază de merit.
 (2) Învățămîntul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale. El trebuie să promoveze înțelegerea, toleranța, prietenia între toate popoarele și toate grupurile rasiale sau religioase, precum și dezvoltarea activității Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii.
 (3) Părinții au dreptul de prioritate în alegerea felului de învățămînt pentru copiii lor minori.

Articolul 29

Educația ar trebui să sprijine copilul în dezvoltarea „plenară a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului”.¹

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Reieșind din prevederile art.35 din Constituția Republicii Moldova în coraport cu articolului 74 din Codul Familiei în redacția: „(1) Părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material și articolul 111 alineatul (2) litera a) din Codul familiei în redacția: Plata pensiei de întreținere, în baza hotărîrii instanței judecătorești, încetează în cazurile: a) atingerii de către copil a vîrstei de 18 ani sau obținerii de către acesta a capacității depline de exercițiu sub vîrsta de 18 ani- se atese că copiii majori le este încălcat dreptul la învățătură prevăzut de art.35 din Constituție.

După cum am indicat în capitolul B, Rimleanski Vladislav își continua studiile la Colegiul din or. Minsk, în luna mai 2023, ultimul a devenit major.

În acest context am depus cerere de chemare în judecată față de tatăl acestuia Rimleanski Nicolai, pentru încasarea pensiei de întreținere pînă la finalizarea studiilor fără a depăși vîrsta de 23 de ani.

Astfel, dreptul la învățătură reprezintă nu numai un drept fundamental al omului, ci în același timp o garanție necesară pentru realizarea altor drepturi ale omului. Acest lucru se datorează faptului că anume educația permite individului să conștientizeze natura drepturilor și responsabilităților sale, să le realizeze și să le exercite – adică, asigură transmiterea competențelor și cunoștințelor necesare pentru viața individului în societate și participarea acestuia la viața statului. Mai mult decît atât, în raport cu multe alte drepturi, în primul rînd, dreptul la viață, dreptul la o viață decentă și dreptul la muncă, realizarea acestui drept creează anumite garanții economice și sociale care asigură diversitatea locurilor de muncă, sporirea autoidentificării, obținerea unei poziții sociale mai bune necesare pentru o viață decentă.

Pe lângă aceasta, dreptul la învățătură este strîns legat de principiile altor drepturi ale omului, care stabilesc posibilitatea de a vorbi limba maternă, și de a trăi în conformitate cu tradițiile naționale. Din aceleași motive, dreptul la învățătură joacă o importanță majoră pentru drepturile procedurale și dreptul la o protecție jurisdicțională. Este clar faptul că dreptul la învățătură este în același timp o garanție practic pentru toate celelalte drepturi ale omului, unindu-le și ocupînd un loc special într-un sistem unificat al drepturilor omului. Conținutul dreptului la învățătură prin intermediul principiilor sale fundamentale nu este unul nou. Putem afirma că suntem în prezența unui drept ce nu poate fi exclus din categoria drepturilor omului din prima generație.

Dreptul la învățătură se manifestă a fi un act liber al indivizilor, al titularilor săi. În același timp, dreptul la învățătură este și un act liberator („freedom-forming act”), în măsura în care scopul declarat al acestuia este deplina dezvoltare a personalității umane, precum și prin faptul că „prin educație orice persoană trebuie să devină capabilă de a juca un rol util într-o societate liberă”, așa cum statuează Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale. Ceea ce înscrie dreptul la învățătură în categoria drepturilor din primă generație, cel puțin parțial, nu este atît faptul că o parte dintre aspectele acestui drept fundamental implică o obligație negativă din partea statelor, cît faptul că suntem efectiv în prezența unei libertăți, în sensul consacrat de această categorie de drepturi ale omului.

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Aspectul încălcării dreptului reclamantului la învățătură, prin faptul că începînd cu vîrsta de 18 ani și fiind înmatriculat la o instituție de învățămînt ultimul nu poate să-și asigure întreținerea, în acest context urmează să se exmatriculeze pentru a putea să găsească un post de muncă pentru a-și asigura existența.

Astfel, normele indicate supra din Codul Familiei urmau să prevadă și că plata pensiei de întreținere se achită copiilor pînă la vîrsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățămînt de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), pînă la terminarea acestora, fără a depăși vîrsta de 23 de ani.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

Copia Certificatului nr.03-05-29/240 nr. 30.03.2023.

Copia Dispoziției nr.64 din 09.08.2021;

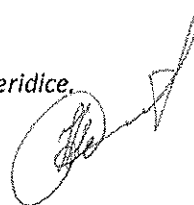
Copia certificatului nr.1362 din 13.04.2023;

Copia bonurilor de plată.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

A handwritten signature in black ink, consisting of a circular loop followed by a series of sharp, angular strokes.

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

02 noiembrie 2023
Judecătoria Bălți, (*sediul central*),
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător
grefier

mun.Bălți

Ghercavii Svetlana
Cotos-Melnițchi Tatiana

examinând în ședința de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Rimleanschi Vladislav împotriva lui Rimleanschi Nicolai privind încasarea pensiei de întreținere,

c o n s t a t ă:

1. La data de 19 iunie 2023 Rimleanschi Vladislav, reprezentant de avocatul Tatiana Ivas a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Rimleanschi Nicolai privind încasarea pensiei de întreținere.
2. În motivarea cererii invocă că prin hotărârea Judecătoriei Bălți nr. 2-1498/2011 din 22.04.2011 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Lagodenco Svetlana, tutore a copiilor minori Rimleanschi Vladislav, an.n. și Rimleanscaia Ecaterina an.n. împotriva lui Rimleanschi Nicolai cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Rimleanschi Nicolai în beneficiul Svetlanei Lagodenco pensia pentru întreținerea copiilor minori Rimleanschi Vladislav și Rimleanscaia Ecaterina în suma de câte 600 lei pentru fiecare din copii, iar în total 1200 lei lunar, până la atingerea majoratului copiilor.
3. Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central nr. 09-2-6935-14102014, s-a admis acțiunea parțial. S-a majorat cuantumul pensiei alimentare încasate prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 22.04.2011 și anume s-a încasat de la Rimleanschi Nicolai, în beneficiul lui Lagodenco Svetlana pensia alimentară pentru întreținerea copilului minor Rimleanschi Vladislav, în mărime de 1 200 lei lunar, până la atingerea vârstei majoratului.
4. Conform certificatului din 13.04.2023 eliberat de către executorul judecătoresc Bumbac Rodica se atestă că Rimleanschi Nicolai la data de 01.01.2023 a acumulat datoria pe pensia alimentară în mărime de 53 184 lei.
5. Invocă totodată reclamantul că la ziua de astăzi își continuă studiile la Colegiul din orașul Minsk, Belarus, fapt confirmat prin certificatul din 03.03.2023.
6. Conform copiilor bonurilor se atestă că suma pentru studii este una prea mare care este achitată doar de către curatorii lui Rimleanschi Vladislav, Lagodenco Svetlana și Sorocean Victor în mărime de 1500 euro anual.
7. Conform certificatului eliberat de către Centrul consultativ se atestă că Rimleanschi Vladislav a fost diagnosticat cu displazie de șold precum și cu sindromul Gilbert, în acest context ultimul nu poate să se angajeze în câmpul muncii la această vârstă și urmează să își continue studiile pentru ca în viitor să evite cât mai mult munca fizică.

8. Conform certificatului eliberat de către Biroul Național de Statistică al RM, se atestă că suma pentru întreținerea unui copil constituie 3 188,6 lei.
9. Invocă reclamantul că conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, este indicat că stabilirea pensiei de urmaș „copiilor până la vârsta de 18 ani sau dacă își continuă studiile în instituții de învățământ de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani, se calculează în mărime de 75 % pentru fiecare urmaș, dar nu mai puțin decât cuantumul alocației sociale pentru pierderea întreținătorului.
10. În acest context, indică reclamantul că mama sa a decedat când ultimul avea câteva luni, vinovat fiind Rimleanski Nicolai, fapt confirmat prin sentința Judecătoriei Bălți din 18 decembrie 2008, prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 iunie 2009, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25.02.2010, potrivit căreia a fost constatat că Nicolae Rimleanski, în noaptea de 04.08.2005 spre 05.08.2005, în jurul orei 02.00, depistând-o pe soția sa, Oxana Rimleanskaia, culcată pe pat cu picioarele atârinate pe podea, în urma constatării faptului că dânsa a consumat medicamente și a lăsat o scrisoare de adio, nu a interpretat nici o măsură în vederea acordării ajutorului prin chemarea imediată a ambulanței, ci dimpotrivă, dându-și seama că aceasta s-a intoxicat cu medicamente și se află într-o stare periculoasă pentru viață, a lăsat-o în acea stare, plecând la vila părinților la IP „Romșca” în s. Sadovoe, mun. Bălți, trăgănând în acest sens, posibilitatea salvării Oxanei Rimleanskaia, iar ca urmare a acestei trăgănări a intervenit decesul acesteia.
11. Având la bază cele expuse supra, se atestă că Legislația Republicii Moldova nu prevede expres încasarea pensiei de întreținere pentru copiii care își continuă studiile la zi până la terminarea acestora dar cel mult până la împlinirea vârstei de 23 ani. În acest context, conform art. 6 din Codul Civil, urmează a fi aplicată analogia legii, or în speța dată reclamantul este lipsit de o pensie de întreținere din partea tatălui, pe perioada cât își continuă studiile.
12. Solicită reclamantul încasarea de la Rimleanski Nicolai în beneficiul lui Rimleanski Vladislav pensia pentru întreținerea în mărime de 3188,6 lei, până la finisarea studiilor la zi dar cel mult până la împlinirea vârstei de 23 de ani.
13. În cadrul examinării cauzei pârâul Rimleanski Nicolai a depus referință la cererea de chemare în judecată, în care a invocat că consideră acțiunea neântemiată și nu poate fi admisă, drept motiv de adresare în instanța de judecată, reclamantul indică că își continuă studiile cu plată la Colegiul din orașul Minsk, Belarus și nu poate să se angajeze în câmpul muncii. Însăși reclamantul în cererea de chemare în judecată face trimitere la art. 74 Codul Familiei. Astfel, reclamantul nu face parte din aceste categorii de persoane care pot solicita pensia de întreținere. Rimleanski Vladislav nu mai este minor și nu dispune de incapacitate de muncă.
14. Mai mult ca atât reclamantul în pct. 12 a cererii de chemare în judecată confirmă ilegalitatea acțiunii înaintate indicând că Legislația Republicii Moldova nu prevede expres încasarea pensiei de întreținere pentru copiii care își continue studiile la zi până la terminarea acestora. Certificatele medicale anexate de reclamant la cererea de chemare în judecată din 10.12.2019 și 26.06.2018 nu confirmă incapacitatea de muncă a reclamantului, mai mult ca atât aceste certificate fiind eliberate în urma cu 5 ani de zile.
15. Invocă pârâul, că reclamantul în cererea de chemare în judecată face trimitere la legi care nu pot fi aplicate în această categorie de litigiu - Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, art. 2031 Cod Civil.

- 16.În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantului, avocatul Ivas Tatiana a înaintat cerere privind excepția de neconstituționalitate în baza art.12¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, prezentând totodată sesizarea privind excepția de neconstituționalitate prin care se solicită controlul constituționalității a normei juridice și anume a articolului 74 alin.(1) din Codul Familiei și articolul 111 alin.(2) lit.a) Codul Familiei. Sub aspectul încălcării dreptului reclamantului la învățătură, or normele indicate supra din Codul Familiei urmau să prevadă și că plata pensiei de întreținere se achită copiilor până la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituțiile de învățământ de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani.
- 17.Fiind prezent în ședința de judecată, pârâtul Rimleanski Nicolai a lăsat la discreția instanței examinarea cererii privind excepția de neconstituționalitate.
- 18.Audiind participanții prezenți, studiind cererea privind excepția de neconstituționalitate în raport cu normele legislației în vigoare, instanța de judecată consideră oportun admiterea cererii, reieșind din următoarele considerente:
- 19.Conform prevederilor art.12¹ alin.(1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, *În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.*
- 20.Conform prevederilor art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, *Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție;*
- 21.Conform prevederilor art.20 alin.(1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, *Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.*
- 22.Conform prevederilor art.54 din Constituția Republicii Moldova, *În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngereri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a*

țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

23. Instanța de judecată reține că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.
24. Conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.
25. Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
26. Instanța reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.
27. Instanța de judecată, verificând respectarea condițiilor prevăzute la § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 și 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, ajunge la concluzia că acestea sunt întrunite în totalitate pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 74 alin. (1) și articolul 111 alin. (2) lit. a) din Codul familiei, din care considerente cererea reprezentantului reclamantului, avocatului Ivas Tatiana, urmează a fi admisă.
28. Astfel, instanța ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de reprezentantul reclamantului, avocatul Ivas Tatiana cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

29.În conformitate cu art. 135 alin.(1) lit.a) și g) Constituția RM, art.12¹, 269-270 Cod de procedură civilă al RM, instanța de judecată, -

d i s p u n e :

Cererea privind excepția de neconstituționalitate formulată de către reprezentantul reclamantului, avocatul Ivas Tatiana în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Rimleanski Vladislav împotriva lui Rimleanski Nicolai privind încasarea pensiei de întreținere, se admite.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea depusă de reprezentantul reclamantului, avocatul Ivas Tatiana privind controlul constituționalității prevederilor art. 74 alin. (1) și art. 111 alin.(2) lit.a) din Codul Familiei.

Se amână examinarea cauzei Rimleanski Vladislav împotriva lui Rimleanski Nicolai privind încasarea pensiei de întreținere, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecător

Ghercavii Svetlana